

Sít' komplexních onkologických center České republiky

J. Vorlíček¹, J. Fínek², L. Dušek³

¹ Masarykův onkologický ústav Brno, ředitel prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.

² Onkologické a radioterapeutické oddělení FN Plzeň, přednosta doc. MUDr. Jindřich Fínek, Ph.D.

³ Institut biostatistiky a analýz Lékařské a Přírodovědecké fakulty MU Brno, ředitel doc. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D.

Souhrn: Zvyšování nových poznatků současné medicíny se pohybuje po exponenciální křivce a tento nárůst kopíruje rozvoj léčebných postupů, ale také nákladů na vyšetřovací postupy a léčbu. Daný vývoj vyžaduje takové organizační kroky, které by přinášely maximální užitek vzhledem k vynaloženým prostředkům. Následující text informuje o vzniku a rozvoji sítě onkologických pracovišť v ČR.

Klíčová slova: komplexní onkologické centrum – onkologie – organizační zajištění

A network of comprehensive cancer care centres in the Czech Republic

Summary: The exponential growth in medical knowledge is closely followed by expanding range of therapeutic options as well as increasing expenses associated with the use of new diagnostic techniques and treatments. This development requires organizational steps that would ensure that the expenditure is associated with the maximum benefit. The following text discusses foundation and development of a network of cancer care centres in the Czech Republic.

Key words: comprehensive oncology centre – oncology – organizational background

Vznik a rozvoj sítě onkologických pracovišť v ČR

Ke vzniku samostatných radioterapeutických oddělení v České republice se datuje i rozvoj systémové protinádorové léčby. Ta se počala prosazovat koncem 70. let minulého století a postupně se stávala součástí komplexní onkologické péče. Zprvu byla zajišťována od-

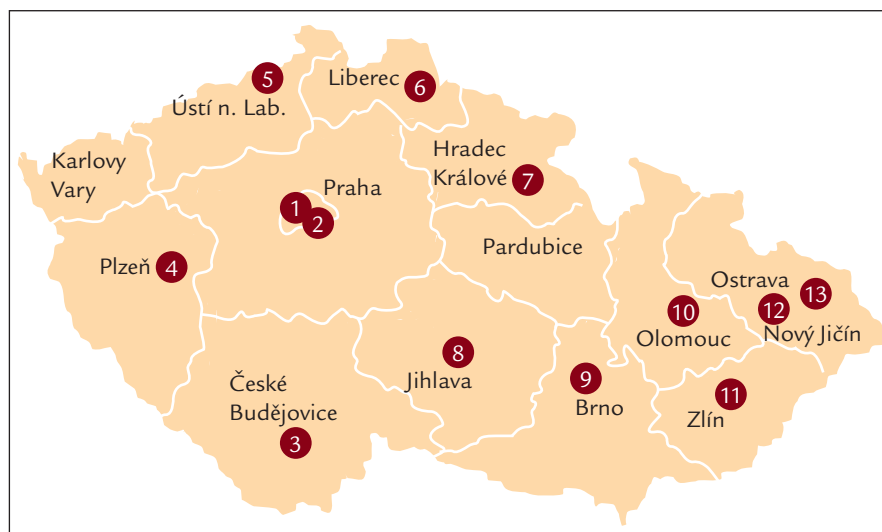
borníky z řad radioterapeutů, chirurgů a internistů, později vznikly na pracovištích ordinariáty pro klinickou onkologii, jak byl nový obor medicíny nazván. Kliničtí onkologové začali fungovat jako tmelící jednotka zatím atomizované onkologické péče. Základem onkologické sítě se stala krajská pracoviště a pracoviště univerzitních nemocnic, po roce

1989 vzniklo navíc několik soukromých subjektů a řada soukromých praxí.

Ve snaze zajistit hierarchii péče a reagovat na zhoršenou demografickou situaci deklaroval výbor České onkologické společnosti České lékařské společnosti J. E. Purkyně podmínky zařazení pracovišť do vznikající páteřní sítě a stanovil kritéria pro pracoviště nejvyššího stupně,

Tab. 1. Epidemiologické charakteristiky krajů České republiky jako spádových oblastí KOC.

	Velikost populace k 31. 12. 2005	Zhoubné novotvary kromě kožních (C00–C97 bez C44)			
		Roční incidence v období 2001–2005		Prevalence v roce 2005	
		Absolutní počet	Na 100 000 osob	Absolutní počet	Na 100 000 osob
Hlavní město Praha	1 181 610	6 399	547,9	35 480	3 003
Středočeský kraj	1 158 108	5 351	470,2	29 548	2 551
Jihočeský kraj	627 766	3 098	495,1	17 197	2 739
Plzeňský kraj	551 528	3 080	560,0	16 183	2 934
Karlovarský kraj	304 274	1 549	509,3	7 857	2 582
Ústecký kraj	823 173	3 829	466,4	20 807	2 528
Liberecký kraj	429 031	2 033	475,2	10 612	2 473
Královéhradecký kraj	548 368	2 542	463,6	14 209	2 591
Pardubický kraj	506 024	2 477	489,5	13 748	2 717
kraj Vysočina	510 767	2 332	451,8	13 021	2 549
Jihomoravský kraj	1 130 358	5 231	465,2	31 105	2 752
Olomoucký kraj	639 161	2 953	463,4	17 214	2 693
Zlínský kraj	590 142	2 584	436,5	15 098	2 558
Moravskoslezský kraj	1 250 769	5 869	466,0	32 049	2 562
Česká republika	10 251 079	49 328	482,7	274 129	2 674

Obr. 1. Sít komplexních onkologických center (KOC) pokrývá celé území ČR.
 1 – KOC FN Motol Praha, 2 – KOC FN Na Bulovce ve spolupráci s VFN a Fakultní Thomayerovou nemocnicí s poliklinikou Praha, 3 – KOC Nemocnice České Budějovice, 4 – KOC FN Plzeň, 5 – KOC Masarykova nemocnice Ústí nad Labem, 6 – KOC Krajská nemocnice Liberec, 7 – KOC FN Hradec Králové ve spolupráci s Radiologickým centrem Multiscan, s. r. o., 8 – KOC Nemocnice Jihlava, 9 – KOC Masarykův onkologický ústav Brno ve spolupráci s FN Brno a FN u sv. Anny, 10 – KOC FN Olomouc, 11 – KOC Nemocnice Zlín, 12 – KOC Nový Jičín, 13 – KOC FN Ostrava.

kteřá nazval Komplexní onkologická centra (KOC). Jednotlivá pracoviště se mohla přihlásit do této skupiny při splnění doporučených ukazatelů. Ty vycházely z deklarace zajištění nepřetržité onkologické péče po dobu 24 hod, zajištění inter-

disciplinární spolupráce a adekvátního přístrojového a personálního vybavení.

Současný stav sítě

Koncept centralizace specializované a nákladné onkologické péče přijalo

Ministerstvo zdravotnictví ČR. Byla vybrána pracoviště, kterým byl přidělen status Komplexního onkologického centra, Dětského onkologického centra a Hematoonkologického centra. Po auditech MZ ČR, odborných společností a plátců zdravotní péče v roce 2008 byl status Komplexního onkologického centra přiznán vyhláškou MZ ČR 13 pracovištím (obr. 1). Sít KOC pokrývá celé území České republiky, spádové oblasti jednotlivých center jsou demograficky a epidemiologicky kvantifikovány v tab. 1.

Sít Komplexních onkologických center je nadále otevřená a o tento status se v následujících letech mohou ucházet další pracoviště. Komplexní onkologická centra spoluvytvářejí síť onkologických služeb v regionech ve spolupráci s dalšími odděleními nebo ambulancemi podílejícími se na onkologické péči. Ministerstvo současně stanovilo postup, kterým bude postupovat, nebude-li centrum splňovat požadavky Komplexního onkologického centra v oblasti personální, materiální a organizační.

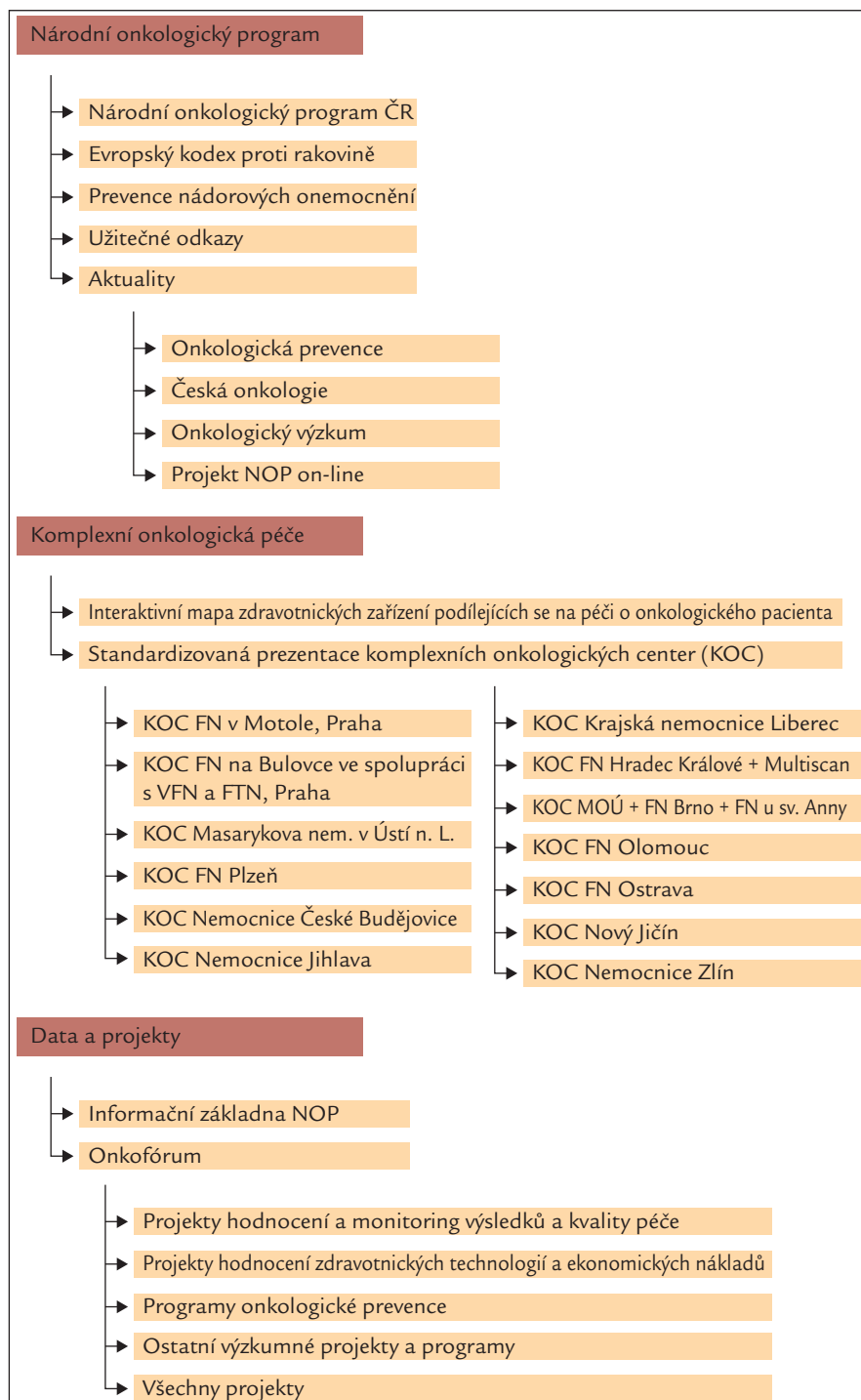
Onkologickou péči chápe MZ jako dvoustupňovou, přičemž je základní stupeň realizován na onkologických pracovištích, vysoce specializovaná péče pak v Komplexním onkologickém centru. Každý lékař, či pracoviště, je povinen zajistit zdravotní péči na příslušném stupni. Touto péčí se rozumí poskytnutí systémové léčby, péče chirurgické, diagnostické, radiační, dispenzarizace a rehabilitace.

Dostupné informační zdroje o síti KOC

Kromě definice ve Věstníku MZ ČR je síť KOC zviditelněna a popsána na portálu České onkologické společnosti České lékařské společnosti J. E. Purkyně (www.linkos.cz) a na portálu „Národní onkologický program On-line“ (www.onconet.cz; obr. 2). Portál www.onconet.cz slouží jako informační portál, který kromě detailních informací o onkologické péči poskytované v České republice obsahuje

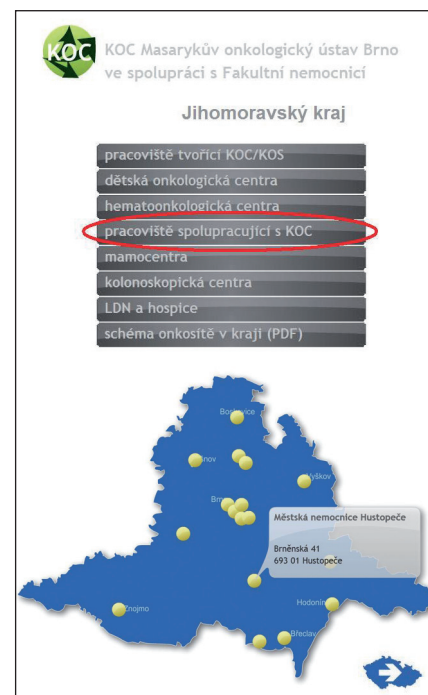
Obr. 2. Portál www.onconet.cz je oficiální informačním zázemím Národního onkologického programu ČR.

Obr. 3. Schematicky znázorněná struktura a obsah portálu www.onconet.cz.

informace o aktuálních celorepublikových projektech onkologické prevence i onkologického výzkumu (obr. 3).

Na portálu www.onconet.cz bylo pro znázornění sítě KOC zvoleno přehledné grafické zpracování. V záložce

„Komplexní onkologická péče“ najde návštěvník přehlednou mapu ČR, kde zjistí aktuální situaci popisující onkologickou péči ve zvoleném kraji. Kromě detailních informací o jednotlivých komplexních onkologických centrech

Obr. 4. Interaktivní mapa sítě KOC (www.onconet.cz). Ve vybraném kraji návštěvník vybere typ zdravotnického zařízení a portál zpřístupní konkrétní pracoviště s podrobnějšími informacemi.

(KOC) je zde uveden i oficiální přehled dětských onkologických center (DOC), hematoonkologických center (HOC), zdravotnických zařízení spolupracujících s KOC, akreditovaných mamocenter a kolonoskopických center, léčen dlouhodobě nemocných (LDN) a hospiců. U každého kraje je k dispozici i přehledné grafické schéma onkologické péče v příslušné oblasti (na obr. 4 je uveden příklad Jihomoravského kraje).

Literatura

- www.linkos.cz
- www.onconet.cz

prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.
www.mou.cz
 e-mail: vorlicek@mou.cz

Doručeno do redakce: 29. 12. 2010